

УДК 338.4:677:675

В. І. Виноградчий,

кандидат сільськогосподарських наук, доцент,

Професор з міжнародних зв'язків, Міжнародний університет бізнесу і права

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНТЕГРОВАНОГО АГРОТЕКСТИЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Статтю присвячено формуванню організаційно-економічного механізму управління розвитком інтегрованого агротекстильного виробництва.

The Article is dedicated to shaping organizing-economic mechanism of management development integrated agrarian-textile production.

Ключові слова: вовняний кластер, інноваційний розвиток, інтеграція.

Key words: woolly cluster, innovation development, integration.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Актуальність проблеми стратегічного управління підприємствами, створення дієвих соціально-економічних механізмів регулювання діяльності та механізмів подолання ризиків, зацікавленість зазначеною проблематикою відчувається на всіх рівнях управління державою: від указів і доповідей Президента України. Передбачуваність й розуміння явищ і процесів на підприємстві й навколо нього дає можливість приймати обгрунтовані рішення.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Наукові роботи відомих дослідників присвячені виявленню шляхів стимулювання розвитку текстильного і сільськогосподарського виробництва [1–7]. У цілому, результати зводяться до: створення спрямованої державної політики; необхідності фінансової підтримки; створення нових організаційно-виробничих структур. Слід констатувати, що останній напрям є найменш дослідженим і вимагає детальнішого розгляду.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою статті є формування організаційно-економічного механізму управління розвитком інтегрованого агротекстильного виробництва.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Невизначеність потрібно мінімізувати для забезпечення якості управлінських дій і впорядкування діяльності підприємства. З цією метою, на наш погляд, необхідно збільшити якість інформації про ситуацію всередині і навколо підприємства, визначити вихідні передумови, принципи, підходи до формування цілі (проблеми) і організації процесу досягнення цілі, вирішення проблеми.

Завдання, що встають перед економікою вовняного виробництва, багато в чому аналогічні тим, що виникають у техніко-економічних дослідженнях стану об'єктів і галузей народного господарства. У найбільш загальному вигляді механізм управління об'єднанням виробництв повинен забезпечувати: правову й економічну відповідальність суб'єктів господарювання; зацікавленість суб'єктів господарювання в досягненні поставлених цілей.

Цілі розвитку інтегрованого вовняного виробництва полягають у зміні кількісних параметрів і якості функціонування розрізнених виробництв, переходу в об'єднання для переведення виробництв і системи в цілому в бажаний, більш сприятливий, стан, що характеризується вищими значеннями цільових показників.

Перша група заходів пов'язана зі зміною структури спільності вовняних виробництв через їх об'єднання в кластер. Економічна доцільність цього взаємозв'язку дозволить підсилити керованість виробництва вовняних виробів, приведе до вивільнення великої кількості ресурсів і буде сприяти технічному і фінансовому підйому відсталих виробництв. Важливим напрямом є усунення структурних диспропорцій на користь сільськогосподарського виробництва.

Друга група заходів пов'язана з потребами людей і задоволенням кількісно і якісно видозмінюваних бажань людей. До них, насамперед, відноситься організованість функціонування виробництв, забезпечення якісною продукцією в бажаний мінімально можливий час з найменшими витратами при одночасному дотриманні обмежувальних умов, тобто ресурсозбереження, відповідність дій законам, заборонам, за-

гальноприйнятими морально-етичними правилами і нормам. В ідеалі створення оптимальних умов для задоволення потреб населення припускає, як ми вважаємо, досягнення найкращого стану виробничої системи в реальній обстановці при заданому граничному рівні витрат.

Третя група заходів пов'язана зі зміною технічного базису, відновленням устаткування, техніки, впровадженням нових технологій і інформаційних систем. Впровадження сучасних систем управління якістю продукції й ощадливим використанням ресурсів, що не дозволяють втрачати умовну орієнтацію виробництв, фокусують єдині цілі, приводить до творчих, інноваційних підходів до вирішення управлінських задач. Застосування автоматизації як інформаційного процесу, тобто здійснення процедур пошуку, зберігання, передачі, обробки управлінської інформації за допомогою електронно-обчислювальної техніки й інших технічних засобів, забезпечать повноту управління.

Четверта група пов'язана зі специфікою професійних робіт, їх різноманіттям і високою трудомісткістю, необхідністю систематичної перепідготовки і підвищення кваліфікації працівників.

П'ята група заходів спрямована на розвиток інноваційної діяльності і залучення інвестицій з гарантованою ефективною віддачею в зв'язку зі стійким розвитком всієї інтегрованої структури.

Підприємницька концепція повинна постійно уточнюватися, змінюватися в міру виникнення нових умов, з'ясування ринкової ситуації і формування гнучких взаємозв'язків виробництв кластера. Перспективність і конкурентоспроможність формування системи залежить від відпрацьованості проекту її створення, об'єктивної оцінки ризиків і шансів, детального пророблення організації діяльності, фінансових джерел і використання коштів.

Питання планування, реалізації ідей, забезпечення тривалого якісного існування інтегрованого виробництва розкриває стратегічне управління системою виробництв.

Передбачення глобальних змін в економічній ситуації, реалізація великомасштабних рішень, забезпечення виживання і стійкого розвитку складає в широкому сенсі процес стратегічного управління.

За своєю сутністю пропонуване нами безвідхідне виробниче об'єднання, що використовує тільки власні ресурси території для вироблення вовняної продукції, має інноваційний характер і будь-які стратегічні заходи так чи інакше засновані на нововведеннях в економічному, виробничому чи збутовому аспектах.

Стратегічне планування, що є функцією управління, розвитку виробництва, повинне передбачити системний підхід щодо досягнення конкурентоспроможності продукції. В нашому випадку створення безвідхідної технології вовняних виробів використовує ефективні технології, які забезпечують необхідну якість продукції і мінімальну витрату ресурсів. Показником для порівняння ефективності технологій, що характеризує використання всіх видів ресурсів, може бути рівень витрат. Цей показник визначає конкурентоспроможність продукції протягом життєвого циклу технології, є головним чинником, що впливає на обсяг її пропозиції і продажу, відповідає головній меті вовняного підприємства у сучасних ринкових умовах — отриманню максимального прибутку.

При дослідженні ефективності технології виробництва вовняних виробів в умовах нової інтеграційної структури ми розглядаємо відособлено як окрему стратегічну задачу зниження витрат в операційній системі за рахунок збільшення обсягів та зниження відходів і втрат за умови поступового завантаження потужностей.

У цьому дослідженні всі технології, як діючі, так і нові, розглядалися без прив'язки до конкретних місць розміщення сільськогосподарських і переробних об'єктів. Це дозволяє абстрагуватися від існуючих у діючому виробництві технічних і організаційних обмежень на використання технологій, дослідити кожен технологію як знов сформовану, оцінювати умовно ідеальний процес виготовлення вовняних виробів від сільського господарства до текстильних підприємств. Управління якістю є однією з ланок механізму управління розвитком, можна стверджувати, що такий вид управлінської діяльності забезпечує проектування, виготовлення і реалізацію продукції, що володіють досить високим ступенем корисності і задовольняють запити споживачів.

Реалізація механізму управління якістю продукції повинна здійснюватися шляхом виконання таких умов: високий рівень технічного забезпечення виробничого процесу; ринкова вартість ресурсів; відповідність умов зберігання та транспортування продукції; якість усіх ресурсів, що беруть участь у створенні продукції; законодавче забезпечення захисту прав та інтересів споживачів; захищеність прав і інтересів споживачів; справедливості соціально-економічних відносин; стабільність у часі якісних характеристик споживачів; взаємовигідні договірні відносини виробника та споживача; сприятливий соціально-психологічний клімат; мотивація колективів до підвищення

якості; інформування споживачів та формування культури споживання; гармонійне поєднання якості продукції та екологічних вимог щодо захисту навколишнього середовища.

Основним ключовим органічним компонентом інтегрованої системи управління якістю продукції є створення механізму дієвого контролю за всім спектром витрат багатофункціонального вовняного об'єднання підприємств. Основна наша ідея розробки підсистеми управління економним використанням ресурсів полягає в послідовному, на базі використання сучасних інформаційних технологій, формуванні і багаторівневному аналізі витрат ресурсів у режимі реального часу, їх відхилення від нормативів, що дозволяє в остаточному підсумку запропонувати споживачу високоякісну продукцію за прийнятною для нього ціною на основі досягнення вигідного для підприємства співвідношення "якість продукції/витрати". Розроблена модель комплексної системи управління якістю продукції і економії використаних ресурсів (КСУЯП і ЕВР) являє собою модульну структуру і включає такі модулі: пророблення документації на стадії технічної підготовки (технічні умови на виготовлення продукції, технічні умови на вихідну сировину, вимоги до продукції, що поставляються, основні принципи роботи, пов'язані з закупівлями вовни, інструкції з вхідного, операційного, приймального контролю тощо) нормування і контроль рівня використання ресурсів на етапі розробки документації (технологічна документація, стандарти і технічні умови); облік фактичних витрат ресурсів і нормативних, планових з урахуванням кон'юнктури ринку; ціноутворення. Такий модульний набір дозволить регулювати витрати ресурсів на рівні підприємств кластера, не допускати перевищення витрат і регулювати прибутки.

Створення інтегрованої системи КСУЯП і ЕВР дасть можливість в умовах великого об'єднання оперативного, на будь-якій стадії виготовлення вовняних виробів і на будь-якому його об'єкті, одержати потрібну інформацію на рівні всіх управлінських структур і тим самим підвищити рівень відповідальності усіх підприємств кластера за забезпечення його конкурентоспроможності на внутрішньому та світовому ринках, а також впровадити паритетний підхід у корпоративну систему ціноутворення.

Практичне вирішення задачі економічного використання ресурсів, з нашої точки зору, вбачається у здійсненні аналізу витрат усіх видів ресурсів, їх оптимізації відповідно до технічного рівня діючої виробничої структури та

досягненні вигідного для виробництв співвідношення витрат і продажних цін при високій якості продукції.

ВИСНОВКИ

Механізм досягнення цілей включає сукупність економічних, адміністративних і психологічно-соціальних заходів. Перша група заходів пов'язана зі зміною структури спільності вовняних виробництв через їх об'єднання в кластер. Друга група заходів пов'язана з потребами людей і задоволенням кількісно і якісно видозмінюваних бажань людей. Третя група заходів пов'язана зі зміною технічного базису, відновленням устаткування, техніки, впровадженням нових технологій і інформаційних систем. Четверта група пов'язана зі специфікою професійних робіт, їх різноманіттям і високою трудомісткістю, необхідністю систематичної перепідготовки і підвищення кваліфікації працівників. П'ята група заходів спрямована на розвиток інноваційної діяльності і залучення інвестицій з гарантованою ефективною віддачею в зв'язку зі стійким розвитком всієї інтегрованої структури.

Література:

1. Айдипов Х.Т. Перспективы легкой промышленности / Айдипов Х.Т. // Текстильная промышленность. — 2009. — №9. — С. 14—17.
2. Бенюк Н.В. Пути ближайшего развития текстильной промышленности Украины / Бенюк Н.В. // Економіст. — 2005. — № 8. — С. 60—65.
3. Джурицкий Н.И. Проблемы сырьевой базы текстильной промышленности / Джурицкий Н.И. // Легкая промышленность. — 2008. — №5. — С. 29—35.
4. Клевцов К.М. Перспективы расширения сырьевой базы текстильной промышленности / Клевцов К.М., Соболев О.А., Князев О.В. // Проблемы легкой та текстильной промышленности Украины. — 2009. — №1(15). — С. 67—71.
5. Лабурица О. Маркетингові дослідження українського ринку текстильних виробів: сучасний стан, проблеми, перспективи / Лабурица О. // Маркетинг в Україні. — 2006. — №6 (40). — С. 45—51.
6. Наумов О.Б. Развитие текстильной промышленности та її сырьевой базы / Наумов О.Б. — Херсон, 2004. — 395 с.
7. Топіха І.Н. Основные проблемы развития галузі вічарства та шляхі їх розв'язання / І.Н. Топіха // Вічарство. Міжвідомчий тематичний науковий збірник. — Київ: Аграрна наука, 1998. — №29. — 252 с.

Стаття надійшла до редакції 29.06.2011 р.